

Bryssel, 26. toukokuuta 2020
(OR. en)

8295/1/20
REV 1

RECH 182
IND 61
COMPET 220
FIN 312

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 26. toukokuuta 2020

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 7517/20

Asia: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 02/2020 "Pk-yritysten rahoitusväline toiminnassaan: vaikuttava ja innovatiivinen ohjelma, jolla on myös haasteita"

– Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 02/2020 "Pk-yritysten rahoitusväline toiminnassaan: vaikuttava ja innovatiivinen ohjelma, jolla on myös haasteita". Neuvosto hyväksyi sen kirjallisella menettelyllä 26. toukokuuta 2020.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 02/2020: *Pk-yritysten rahoitusväline toiminnassaan: vaikuttava ja innovatiivinen ohjelma, jolla on myös haasteita*

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

- PALAUTTAA MIELEEN, että koska pienet ja keski-suuret yritykset (pk-yritykset) ovat talouden kannalta merkittäviä, erityisesti työpaikkojen luomisen ja innovoinnin kannalta, Eurooppa-neuvosto päätti käynnistää uuden "*investointiohjelman*" ja otti käyttöön pk-yritysten rahoitusta tukevia toimenpiteitä investointien tukemiseksi erityisesti maissa, joissa on korkea nuorisotyöttömyys¹;
- KOROSTAA, että pk-yritykset ovat Euroopan talouden selkäranka² ja tärkein talouskasvua ja työpaikkoja lisäävä tekijä unionissa. Ne synnyttävät kaikkiaan 40 prosenttia työpaikoista³;
- MUISTUTTAA, että pk-yritykset ovat keskeisessä asemassa EU:n siirtymisessä kestäväan ja digitaaliseen talouteen ja tarjoavat innovatiivisia ratkaisuja ilmastonmuutoksen, resurssitehokkuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kaltaisiin haasteisiin;⁴
- PALAUTTAA MIELEEN, että tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 -puiteohjelmalla (Horisontti 2020) ja sen pk-yrityksiä koskevalla välineellä (pk-väline) on alusta alkaen tuettu kaiken tyyppisiä innovaatioita luovien pk-yritysten kehittämistä, kasvua ja laajentumista ulkomaille sekä sellaisten uusien tuotteiden, palvelujen ja liiketoimintamallien tuomista markkinoille, jotka voisivat edistää unionin talouskasvua ja työpaikkojen luomista;

¹ Asiak. EUCO 104/2/13 REV 2.

² Vuonna 2016 valtaenemmistö (93,0 %) unionin pk-yrityksistä rahoitusalan ulkopuolisessa yritystaloudessa oli yrityksiä, joiden palveluksessa oli alle 10 työntekijää (mikroyritykset). Vain 0,2 prosentilla kaikista yrityksistä oli vähintään 250 työntekijää (*lähde* – Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191125-1>).

³ *Lähde* – JRC: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/job-creation-europe-firm-level-analysis>.

⁴ COM(2020) 103 final.

- TOTEAA, että Horisontti 2020 -puiteohjelman vuosien 2018–2020 työohjelman osana päätettiin vahvistettua Euroopan innovointineuvostoa (EIC) koskevasta pilottihankkeesta, jonka tarkoituksena oli edistää markkinoita luovia innovaatioita erityisesti eurooppalaisten pk-yritysten toiminnan nopeaa laajentamista varten;
- TOTEAA, että pk-välineen tuen painopiste on siirtynyt suuririskisiin ja vaikutuksiltaan suuriin ideoihin, joiden ansiosta tiede muuttuu uudeksi liiketoiminnaksi ja jotka nopeuttavat tulevaisuutta muokkaavien käännteentekevien innovojien laajentumista;
- TOTEAA, että tehostetussa Euroopan innovaationeuvoston pilottihankkeessa yhdistetään pk-väline, tulevat kehitteillä olevat teknologiat (Future Emerging Technologies, FET), nopeutetun innovoinnin väline (Fast Track to Innovation, FTI) ja Horisontti 2020 -palkinnot, joiden tarkoituksena on tukea koko innovaatioketjua, ja se toimii keskitettynä asiointipisteenä eurooppalaisten innovojien tukemiseksi;
- KOROSTAA, että kansallisten yhteyspisteiden verkosto yhdessä Yritys-Eurooppa-verkoston (2014–2020) kanssa auttaa yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) puitteissa pk-yrityksiä löytämään liiketoiminta-, teknologia- ja tutkimuskumppaneita unionista ja kolmansista maista ja edistää myös pk-yritysten kannalta merkityksellistä Horisontti 2020 -puiteohjelman rahoitusta;
- PALAUTTAA MIELEEN neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 20/2017: *EU:n rahoittamat lainatakausvälineet: tulokset ovat myönteisiä, mutta kohdentamista edunsaajiin ja koordinointia kansallisten järjestelmien kanssa on parannettava*⁵;
- PALAUTTAA MIELEEN neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 28/2018 *Suurin osa Horisontti 2020 -puiteohjelmaan tehdyistä yksinkertaistamistoimista on helpottanut edunsaajien elämää, mutta parantamisen varaa on yhä*, erityisesti suosituksen pk-välineeseen sovellettavasta huippuosaamismerkistä⁶.

⁵ Asiak. ST 7043/18.

⁶ Asiak. ST 7420/19.

1. ON TYYTYVÄINEN Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen nro 02/2020: *Pk-yritysten rahoitusväline toiminnassaan: vaikuttava ja innovatiivinen ohjelma, jolla on myös haasteita*⁷;
2. KOROSTAA, että Horisontti 2020 -puiteohjelmassa käynnistetty pk-väline on arvokas väline, jonka avulla innovatiiviset pk-yritykset ja startup-yritykset voivat tehdä liikeideoita koskevia teknisiä ja kaupallisia toteutettavuustutkimuksia ja muita kehittämistoimia, kuten markkinatestausta, joiden tavoitteena on kehittää erityyppisiä innovaatioita ja saattaa innovoinnit valmiiksi investointeja ja markkinoita varten;
3. PAINOTTAA, että tällä välineellä annetaan kehitys- ja demonstroititoimille tehokasta tukea; PANEE MERKILLE suosituksen jatkaa sellaisen ohjelman toteuttamista, joka on samanlainen kuin pk-välineen toinen vaihe ja KEHOTTA Euroopan komissiota jatkamaan tältä pohjalta seuraavalla ohjelmakaudella;
4. TUNNUSTAA edunsaajien tarpeisiin räätälöityjen valmennus- ja yritystoiminnan vauhdittamispalvelujen arvon;
5. PYYTÄÄ Euroopan komissiota parantamaan edelleen, myös kansallisten yhteyspisteiden kautta, kohdennettuihin startup-yrityksiin, scale-up-yrityksiin ja muihin innovatiivisiin pk-yrityksiin suunnattua viestintä- ja brändistrategiaansa rahoitusmahdollisuuksista, erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa osallistumisaste on alhaisin;
6. PANEE MERKILLE, että aiemmissa ehdotuspyynnöissä jo hylättyjä ehdotuksia on jätetty huomattavassa määrin uudelleen, mikä aiheuttaa arviointiprosessille kohtuuttoman rasitteen ja taloudellisia kustannuksia; PYYTÄÄ Euroopan komissiota suunnittelemaan ehdotuspyynnön ehdot sekä arviointi- ja valintaprosessin, jossa tätä kysymystä voidaan käsitellä tehokkaasti, jotta resursseja, joita nykyisin käytetään arviointien uudelleen suorittamiseen, voidaan tarvittaessa vapauttaa;

⁷ Tämä erityiskertomus on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla osoitteessa <http://eca.europa.eu> (<https://www.eca.europa.eu/fi/Pages/DocItem.aspx?did=52862>).

7. PANEE MERKILLE, että valintalautakunnan haastatteluvaiheen sisällyttämisestä valintaprosessiin on hyötyä, sillä sen avulla voidaan varmistaa parhaiden ehdotusten löytäminen; PYYTÄÄ Euroopan komissiota tarkentamaan valintamenettelyään erityisesti antamalla etäarvioijille ja valintalautakunnan jäsenille ohjeita ja riittävästi aikaa työnsä tekemiseen, ottamalla käyttöön asianmukaiset tiedonkulun kanavat heidän välilleen ja osoittamalla kullekin arvioinnin vaiheelle asianmukaisen asiantuntijatyypin;
8. KOROSTAA, että pk-yrityksille tarkoitettulla unionin rahoitustuella pyritään tarjoamaan rahoitusta innovatiivisille ideoille, jotka ovat riskialttiita ja joiden tuotto investoinneille on epävarma; PYYTÄÄ asian monimutkaisuuden vuoksi komissiota tehostamaan arviointiprosessia, jotta voidaan välttää se, että pk-väline syrjäyttää yksityiset investoinnit, mutta varmistaa samalla, että EU:n avustuksen crowding-in-vaikutus tunnustetaan;
9. TOTEAA, että vaikka yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) ja Horisontti 2020 -puiteohjelman rahoitusvälineet ovat keskenään yleisesti johdonmukaisia, paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla voitaisiin tehostaa toimia synergioiden määrittämiseksi ja edistämiseksi EU:n rahoitusvälineiden kanssa, ERI-rahastot mukaan luettuina, jotta pk-yrityksille voitaisiin tarjota kohdennetumpaa tukea; KEHOTTAÄ Euroopan komissiota varmistamaan tehokkaan synergian kaikkien pk-yrityksille kohdennettujen ohjelmien ja välineiden välillä;
10. PANEE MERKILLE erityiskertomukseen liitetyt komission vastaukset ja erityisesti sen, että huippuosaamismerkkin luominen erinomaisille ehdotuksille, joille ei voitu myöntää pk-yrityksille tarkoitettua avustusta, on konkreettinen askel kohti synergioiden luomista innovointia tukevien kansallisten ekosysteemien kanssa; PYYTÄÄ komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan toimia, joilla huippuosaamismerkki otetaan käyttöön ja sen tunnustamista edistetään edelleen;

11. KOROSTAA, että maan innovaationsuorituskyky, kansallisten ja/tai alueellisten innovoinnin tukirakenteiden toiminta ja Horisontti 2020 -puiteohjelman pk-välineestä saatu rahoitus voivat korreloida keskenään; KATSOO, että tiedotus ja viestintä sidosryhmien kanssa, myös kansallisten yhteyspisteiden kautta, vaikuttaa merkittävästi onnistumisasteen nousuun yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa, joilla torjutaan alhaisempaa osallistumisastetta; PYYTÄÄ komissiota varmistamaan operatiivisen tuen kansallisten yhteyspisteiden verkostolle seuraavan puiteohjelman alusta alkaen, seuraamaan tiiviisti maiden onnistumisastetta ja tarvittaessa toteuttamaan parannuksia erityisesti innovatiivisten pk-yritysten osalta;
 12. KEHOTTA Euroopan komissiota ottamaan huomioon suositukset, jotka annetaan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 02/2020 *'Pk-yritysten rahoitusväline toiminnassaan: vaikuttava ja innovatiivinen ohjelma, jolla on myös haasteita'*, pantaessa täytäntöön ohjelmia ja välineitä, joilla tuetaan innovointia pk-yrityksissä.
-